

PLASTİK SANATLAR >>>

>
"Melez Ruhlar"daki bedenler, modern dünyanın çekiştirmeceğine karşı dengede durmaya çalışıyorlar.

Melez bedenler, melez ruhlar

18

Sanatçının "Melez Ruhlar #1" isimli çalışması.

Nişantaşı'nda bulunan Bozlu Art Project'te yer alan Ali Alışır'ın "Melez Ruhlar" sergisi beden ve hareket ilişkisinin yarattığı etkileri inceliyor.

Milliyet SANAT | OCAK 2018

SERHAT CACEKLI
hscacekli@gmail.com

Sanatçı Ali Alışır'ın "Melez Ruhlar" sergisindeki figürler, hayatın hızı ve aşındırıcılığı karşısında ayakta durmaya çalışırken bir yandan da kendini arayan günümüz insanını anlatıyor. Kadrajına tarihî mimari yapılar ve doğadan sonra insan bedenini alan fotoğraf sanatçısı, dینگinlik ve hareketin tezatlı birlikteliğini "Melez Ruhlar" ile arıyor.

Sırasıyla bedenleri, mekânları, savaşları ve manzaraları konu aldığınız 'sanal' dörtlemeden sonra "Kozmos" sergisini açtınız ve şimdi de "Melez Ruhlar" ile karşınızdasınız. İşlediğiniz konulardan bağımsız olarak bu serinin kişisel bir akışı var mı sizin için?

Geçmişe baktığımda 'maddeden mânâya' bir yol izlediğimi gördüm. Dinlerde ve mitlerde yaratım süreci nasıl insan ile başlıyorsa ben de 2009'da "Sanal Bedenler" sergim ile çıkmışım bu yola. Daha sonra yaratılan bedenün bir mekâna ihtiyacı oluyor; bilinçaltımın yönlendirmesiyle "Sanal Mekânlar"ı kurgulamışım. Arkasından bu bedenün bu mekânda savaşmaya, avlanmaya ve hayatta kalmaya ihtiyacı oluyor; o anda karşımıza "Sanal Savaşlar" çıkıyor. Medeniyete doğru giden ama aynı zamanda doğa ile birleşen ve kendini arayan insanı göstermek

için "Sanal Manzaralar"ı yapmışım. Daha sonra modern evrimini tamamlayıp geldiği yere kafasını çeviren insan için "Kozmos"u yapmışım. "Melez Ruhlar"da ise bu arayışı evrende bulamayan insan, bakışını kendi iç dünyasına çeviriyor.

Melez kavramını hangi özellikleri nedeniyle merkeze almak istediniz?

Melezlik dediğimiz şey aslında bir şeyin doğal hâlinde başka bir şeye dönüşmesi. Bu nedenle melezlik kavramını ele alırken doğallıktan uzaklaşma üzerine gittim. Sanal dörtlememde de insanın doğadan kopması, gerçeklikten bağımsız hâle gelmesi, sanal ve gerçek arasında yeni dünyalar kurması durumlarını konu edindim. Yapay dünyalar inşa ediyoruz ve bu dünyaların esiri hâline geliyoruz. Her şeyin 'aşırı' olarak yaşandığı bir yüzyıldayız. Kullandığımız kavramlar ve sözcüklerden bile bunu anlayabiliriz: 'çok anlamlılık', 'çok kültürlülük', 'çok dillilik', 'çok kimliklilik' gibi...

Peki, bu çokluk ve aşırılığın günümüzde doğurduğu sonuçlar neler oluyor?

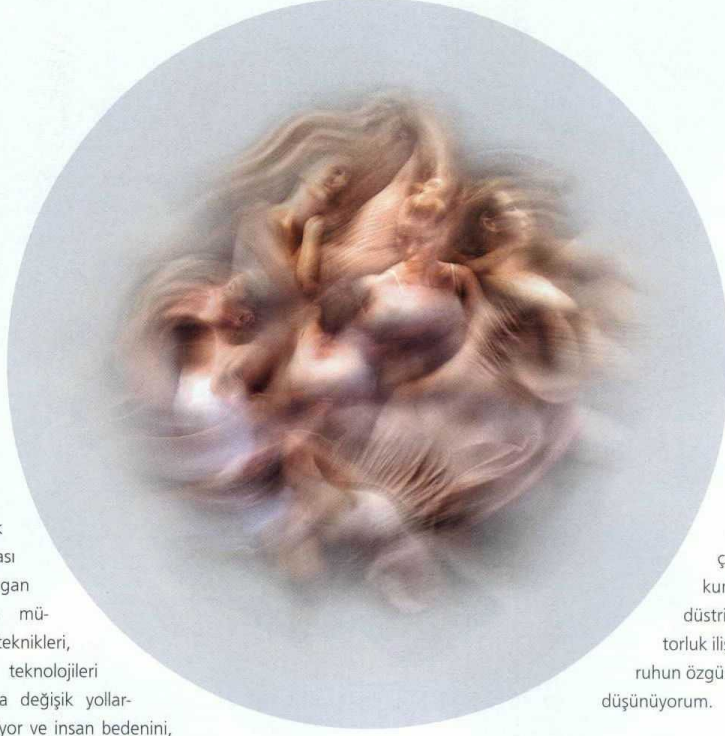
Bu 'çok' ve 'aşırılık' kavramları beraberinde 'melez' durumları ortaya çıkarıyor. Artık aidiyet kavramlarının bittiği, bölünen kültürlerin, hızla gelişen teknolojilerin arasında

"EGOYLA YAPILAN, SENİ ESİR ALMAYA MAHKÛM"

Güncel sanata yaklaşımınız nasıl?
Güncel sanat benim için geleceği öngörmek. Yaptığım işlerde çağımın ötesini görebilmek isterim. Haber bültenleri gibi o günü anlatan çalışmalardan kaçınırım. Eseri soyduğum zaman, dış kabuğundan kurtardığın zaman içinden çıkan ile ilgileniyorum. Ego ile yapılan her şey bir gün seni esir almaya mahkûm.

Alışır, melezlik kavramı üzerinden doğallıktan uzaklaşmayı ele aldığını anlatıyor.

sıkışmış bireyle-
riz. Estetik sek-
törünün gündelik
hayatın bir parçası
hâline gelmesi, organ
nakilleri, genetik mü-
hendislik, üreme teknikleri,
iletişim ve bilişim teknolojileri
hepimizin hayatına değişik yollar-
dan müdahale ediyor ve insan bedenini,
ruhunu bir proje, tasarım ve pazarlama unsuru
hâline getiriyor. Nasıl yememiz, nasıl giyinmemiz, nasıl yaşa-
mamız gerektiğini buyuran devasa bir sistemin içinde ayakta
durmaya çalışan bireyleriz.

20

Eserlerinizdeki figürler de adeta ayakta durmaya çalışan bireylerin birer temsili gibi.

Evet, eserlerimdeki figürler bu modern dünyanın çekiştirme-
cesine, hızın aşındırıcı kuvvetine, zamanın sürüklenmesine karşı
dengede durmaya ve modern dünyanın bu hareketliliğini du-
ruşlarıyla hissettirmeye çalışıyorlar. Diğer taraftan sürekli bir
devinim hâliyle, ruhlarımıza nüfuz etmiş bir karmaşıklıkta
ortaya koymaya çalışıyorlar.

Bu figürleri ağırlıklı olarak siyah ve beyaz zeminlerde gö- rürüz. Bunun bir nedeni var mı?

Kırmızı fonlu iki eseri saymazsak çoğu figür bu iki zıt rengin
üzerinde konumlanıyor. Bu renkler Uzak Doğu felsefesinde
olduğu gibi, yin & yang'ı örnek verebilirim, hem aydınlık hem
de karanlık yönlerimizi temsil ediyor. Bu ikilemi sergiyi kurgu-
larken modern dünyanın yapısıyla ilişkilendirmeyi hedefledim.
Çünkü modern dünyamız bu ikilikler üzerine kurulu: iyi-kötü,
doğru-yanlış, iktidar-muhalefet, güzel-çirkin... Eserlerin bu
bağlamda karşılıklı asımları modern hayatlarımıza benzerlik
ve zıtlık açısından önem taşıyor.

Seride Barok dönemden etkilendiğinizi belirtiyorsunuz. Çalışmalarınızda bunu hangi şekillerde görebiliriz?

Yaşadığımız dönemle Barok dönemin oldukça fazla benzedi-
ğini düşünüyorum. Barok dönem yalnızca resimde, mimaride
ve kıyafetler de bir 'aşırılık' çağı değil. Aynı zamanda dinsel
olarak da bir 'aşırılık' çağı yaratılıyor. Ve bu aşırılık modern
yaşamlarımızla birçok açıdan ilişkili. Barok dönemdeki din tuc-

Devinim
hâlindeki
figürler,
ruhlarımıza
nüfuz etmiş bir
karmaşıklıkta
ortaya koyuyor.

Peki, bu serideki çalışmalarınızda üretim süreciniz nasıl işliyor?

İlk önce konuyu modele anlatıyorum. Nasıl bir proje olduğu-
nu, benim neyi hedeflediğimi... O ruhu verebilecek insanları
seçiyorum tabii ki önce dansçı olabilir, eğitimci olabilir. Daha
sonra Barok ve Rönesans döneminde yapılmış çalışmaların
fotoğraflarını gösteriyorum ve benim hissettiklerimi anlatıyo-
rum. Bu nedenle her modelin pozu ve yaklaşımı ayrı oluyor.
Çekime ondan sonra başlıyoruz. Bir günlük çekimin içinde
yaklaşık iki bin kare çekmiş oluyorum. Daha sonra bu fotoğ-
rafları bir elemeyi geçiriyorum. Bütün bu süreçlerde ise bi-
lincimi olabildiğince dışarıda bırakıyorum ve sezgilerimle karar
vermeye odaklanıyorum. Çünkü bu işin bir matematiği yok.

Daha önceki çalışmalarınızda çok katmanlı bir görsellik göze
çarparıyordu. Fakat bu seride ise her şey daha şeffaf ve yalın
görünüyor.

Bazı şeyler zamanla ortaya çıkıyor. Ben İtalya'da yaşarken kla-
sik dönem çalışmalarını inceledim ama bugünkü kadar özel
bir ilgim yoktu. Şimdi baktığımda ise ruhani bir dokunuş, ayrı
bir tat yakalıyorum. Işık kullanımı, figürlerin pozu veya teknik
olarak yağlı boyanın kullanımı hepsi ayrı şekillerde aklıma kur-
calıyor. Son çalışmalarımda bunun yadsınmaz bir etkisi var.

Sanal konusunu ele alan bir sanatçı olarak sosyal medya ve internet ile olan ilişkiniz nasıl?

Teknolojiyi çok seviyorum. Küçükken bilgisayarları kurcular,
kasanın içindekileri keşfetmek isterdim. Bugün bu merakım
geçmiş değil. Ama üretimimde analog süreçten besleniyor-
um. Plakları CD'ye tercih eden bir insanım, aynı şekilde yüz
yüze iletişimi de arayüzlere tercih ediyorum. **MS**

Bozlu Art Project / (0212) 232 72 32 /

Bitiş tarihi: 23 Ocak 2018

